

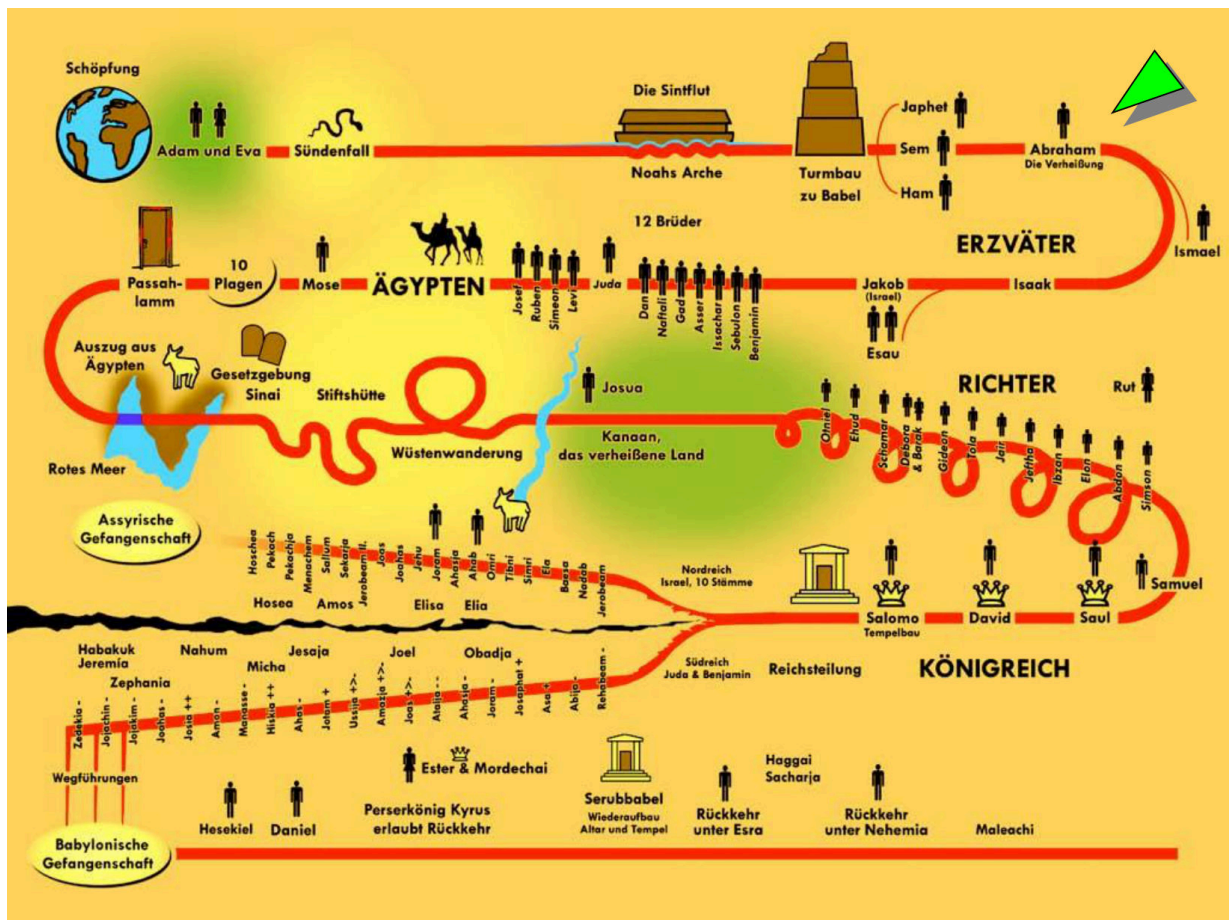
کتاب دوم موسی - خروج

کتاب خروج: از رعمسیس تا سینا

برنامه روز

60 دقیقه	مقدمه	
60 دقیقه	1. فصل‌های 1 – 4	برگزیدن رهاننده (موسی)
	2. فصل‌های 5 – 11	فرعون و 10 بلا
45 دقیقه	3. فصل‌های 12 – 15	فصح و خروج
50 دقیقه کار گروهی		دریای سرخ و معنای روحانی آن
60 دقیقه	4. فصل‌های 15 – 18	آغاز سفر در بیابان، 3 ماه نخست
60 دقیقه	5. فصل‌های 15-24: 32-34	اسرائیل در سینا، دادن شریعت، عهد
45 دقیقه	6. فصل‌های 25-31: 35-40	قدس خدا و کاهنان او

نگاهی کلی به تاریخ نجات در عهد عتیق

(نمودار: مسیر تاریخ نجات در عهد عتیق، از آفرینش، آدم و حوا و سقوط، از راه طوفان، ساختن برج بابل، پدران قوم، مصر، خروج، سینا و سفر در بیابان، داوران و پادشاهی، تا اسارت آشور و بابل و بازگشت در زمان عزرا و نحemia).

نویسنده

موسی چند بار فرمان مستقیم برای نوشتن دریافت کرد

موسی به عنوان نویسنده نام برده می شود. موسی کلام خداوند را می شنود: به اصطلاح «فرمول نبوی»، یعنی «خداوند گفت»، حدود 63 بار در کتاب خروج آمده است. موسی تنها شنونده است و بنابراین باید نویسنده نیز باشد.

عبارت «شریعت موسی» میان کتاب های جداگانه تمایز نمی گذارد، بلکه به کل اسفار پنج گانه (تورات) اشاره دارد. در بسیاری از جاهای دیگر عهد عتیق نیز چنین نامیده می شود، و این به روشنی موسی را نویسنده کل آن تأیید می کند. عهد جدید و خود عیسی نیز موسی را نویسنده کل اسفار پنج گانه تأیید می کنند.

Copyright 2008 Ted Lorton

Der Verfasser

Mose erhielt mehrfach einen direkten Schreibungsbefehl

Mose wird als Schreiber genannt. Mose hört das Wort des Herrn: Ca. 63-mal kommt die sog. Prophetenformel „der Herr sprach“ in Exodus vor. Mose ist der einzige Hörer und muss demnach auch der Schreiber sein.

Der Ausdruck das „Gesetz Mose“ differenziert nicht zwischen den einzelnen Büchern sondern meint den ganzen Pentateuch. So wird es an vielen weiteren Stellen im AT genannt, was eindeutig Mose als Verfasser des Ganzen bestätigt. Das NT und Jesus selbst bestätigen auch Mose als Schreiber des gesamten Pentateuch.

موسی - مسیح

موسی نبی بود، مسیح نیز نبی است. اعمال رسولان 3:22 - تثنيه 18:15، 18، 19

اسرائیل به موسی تعمیم یافت، ما به مسیح. اول قرن تیان 10:2

موسی از سوی قوم خود رد شد، مسیح نیز همین را تجربه کرد (برای نمونه اعمال رسولان 7:20 به بعد)

سرود موسی (خروج 15 / تثنيه 32) و سرود بره. مکاشفه 15:3

تیپولوژی (معنای نمادین)

معنای روحانی کتاب مقدس

اول قرن‌تیاں 10:11

اما همه این چیزها [به ویژه خروج] به عنوان **نمونه‌ها** [یونانی: Typus] بر ایشان واقع شد و برای تنبیه ما مکتوب گردید که اواخر عالم به ما رسیده است.

رومیان 15:4

زیرا همه چیزهایی که از قبل مکتوب شد، برای تعلیم ما نوشته شد تا به صبر و تسلی کتاب امیدوار باشیم.

لوقا 24:27 و 32

پس از موسی و سایر انبیا شروع کرده، آنچه را درباره او بود در همه کتب برای ایشان شرح داد.

پس با یکدیگر گفتند: آیا دل در درون ما نمی‌سوخت، وقتی که در راه با ما سخن می‌گفت و کتب را برای ما تفسیر می‌کرد؟

مسیح کلید تیپولوژی است!

عهد عتیق کتاب تصویری عهد جدید است!

در عهد عتیق عهد جدید پنهان است، در عهد جدید عهد عتیق آشکار شده است!

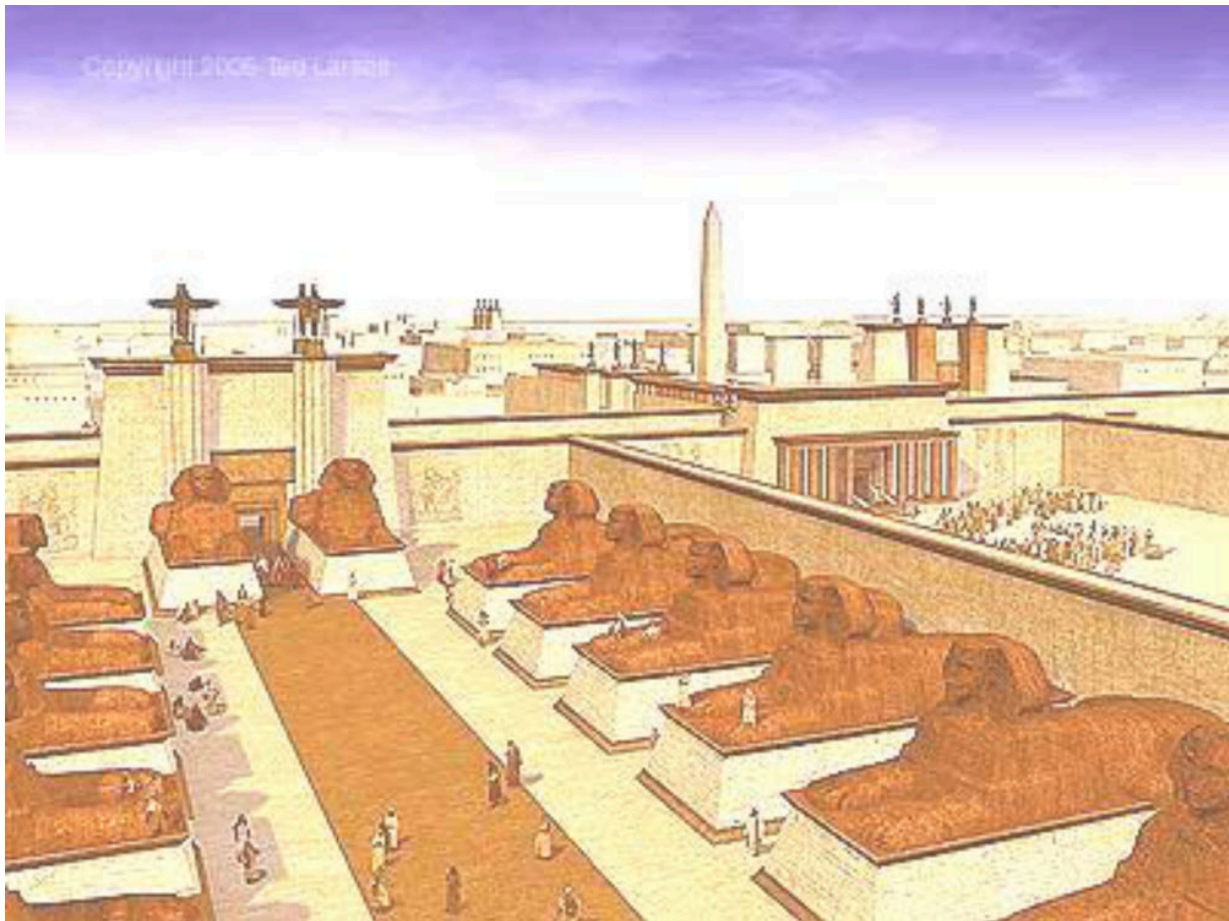
معنای نمادین مصر و فرعون

فرعون، که در مصر همچون خدا پرستیده می‌شد، تصویری از شیطان است:

... که در ایشان **خدای این جهان** ذهن‌های بی‌ایمانان را کور گردانیده است، ... دوم قرن‌تیاں 4:4

مصر نمونه‌ای از جهان بی‌خدا زیر فرمانروایی جابرانه شیطان است:

... که خود را برای گناهان ما داد تا ما را از این **عالم حاضر شریر** خلاصی بخشد، ... غلاطیان 1:4

تاریخ و تعیین زمان

تفسیر همه اشاره‌های زمانی و ارزیابی همه داده‌ها و واقعیت‌های تاریخی کل منطقه به 2، و شاید 3، گرایش اصلی انجامیده است. یک گرایش از خروجی بسیار زود هنگام در حدود سال 1606 پیش از میلاد دفاع می‌کند، گرایی دیگر از سال 1445 پیش از میلاد، و گرایش سوم از خروجی دیر هنگام، یعنی 1200 پیش از میلاد.

در اینجا شایان ذکر است کار راجر لیبی (Roger Liebi)، «Zur Chronologie des AT» (به زبان آلمانی)، مه 2006، که شواهد خوبی برای سال 1606 پیش از میلاد ارائه می‌کند.

برای تعیین قطعی زمان احتمالاً به پژوهش‌های بیشتری نیاز است. اما می‌توانیم فرض کنیم که خروج در یکی از سال‌های یادشده در بالا رخ داد، به هر حال در حدود میانه هزاره دوم پیش از میلاد.

موضوع‌های ویژه کتاب خروج

عهد و شریعت

.... برای تابوت که عهد خداوند در آن است که آن را با پدران ما بست، هنگامی که ایشان را از زمین مصر بیرون آورد.

اول پادشاهان 8:21

Besondere Themen des Exodus

Bund und Gesetz

.... für die Lade, in der der Bund des HERRN ist, den er mit unseren Vätern geschlossen hat, als er sie aus dem Land Ägypten herausführte.

1. Kön. 8,21

مکاشفۀ خدا

تثوفانی (ظهور خدا)

خدا خود را با نام «یهوه» بر موسی آشکار می‌کند.

خدا خود را در فرشتهٔ خداوند آشکار می‌کند.

خدا خود را در آتش و در ابر نشان می‌دهد، ابری که حضور همه‌جایی او را دیدنی می‌سازد. شب‌ها، در تاریکی، این ابر از آتش است.

موسی جلال خدا را از پشت می‌بیند.

(تصویر: موسی به قدس در میان اردوگاه می‌نگرد.)

معجزه‌ها

کل سفر این قوم در بیابان، جمعیتی در حدود دو و نیم میلیون نفر، از آغاز تا پایان، تنها به‌گونه‌ای فراطبیعی قابل توضیح است.

«همهٔ معجزه‌ها، بزرگ یا کوچک، برای انسان ناممکن‌اند و گسستی در قوانین منظم طبیعت‌اند که بنیان علم را تشکیل می‌دهند. از این رو معجزه‌اند، و خدا آن‌ها را به انسان‌ها داد تا ثابت کند که خدایی در آسمان هست که نیرومندتر از آن است که کسی بتواند در خواب ببیند.» ر. لرد هریس (R. Laird Harris)

نگاهی کلی به کتاب خروج

بخش 1: فصل‌های 1 – 18

رهایی از مصر

مجازات ستمگران

رهایی ستم‌دیدگان

آنچه خدا هست و برای قوم خود انجام می‌دهد

دوران بدون شریعت

بخش 2: فصل‌های 19 – 40

به سوی خدا آورده شده

رابطه خدا با قوم خود

در سینا

آنچه قوم برای خدا هست

پس از دادن شریعت

ساختار کتاب خروج

فصل‌های 1-12: اسارت قوم اسرائیل در مصر

- آماده‌سازی برای رهایی (فصل‌های 1-4)

- تلاش‌ها برای رهایی (فصل‌های 5-12)

فصل‌های 13-18: رهایی قوم اسرائیل از مصر به دست خدا و حضور او در بیابان

- هدایت قوم اسرائیل از مصر به دست خدا (فصل‌های 13-15)

- هدایت و مراقبت خدا در بیابان (فصل‌های 16-18)

فصل‌های 19-40: دادن شریعت از سوی خدا در سینا

- بستن عهد (فصل‌های 19-24)

- مقررات عهد برای خیمه عبادت و کهنات (فصل‌های 25-31)

- قوم عهد در شورش (فصل 32)

- تجدید عهد (فصل‌های 33-34)

- ساختن خیمه عبادت و تقدیس آن (فصل‌های 35-40)

تقسیم‌بندی و ساختار

از دیدگاه رهایی می‌توان 3 بخش را تشخیص داد:

فصل‌های 1 و 2	تاریخ رهاننده (موسی)
فصل‌های 3 تا 14	تاریخ رهایی
فصل‌های 15 تا 40	تاریخ رهایی‌یافتگان

تقسیم‌بندی و ساختار

تقسیم‌بندی زیر نیز شایان ذکر است:

1. تاریخ	فصل‌های 1 تا 19
2. شریعت	فصل‌های 20 تا 24
3. پرستش	فصل‌های 25 تا 40

در بافت اسفار پنج‌گانه، یعنی پنج کتاب موسی، کتاب خروج این جایگاه را دارد:

پیدایش (کتاب اول موسی)	- در ابتدا	گناه
خروج (کتاب دوم موسی)	- این است نام‌ها	رهایی
لاویان (کتاب سوم موسی)	- و او خواند	قدوسیت
اعداد (کتاب چهارم موسی)	- در بیابان	زائر بودن
تثنیه (کتاب پنجم موسی)	- این است سخنان	پاداش

برگزیدن رهاننده

فصل‌های 1-4

پسران اسرائیل، حاملان وعده، (یعقوب، شاهزاده خدا) در مصر

موسی، رهاننده: 40 سال در مصر، 40 سال در مدیان، 40 سال سفر در بیابان

یهوه نجات قوم خود را به دست خادمش موسی طرح می‌ریزد

3+3+3+1 بلا

فصل‌های 5-11

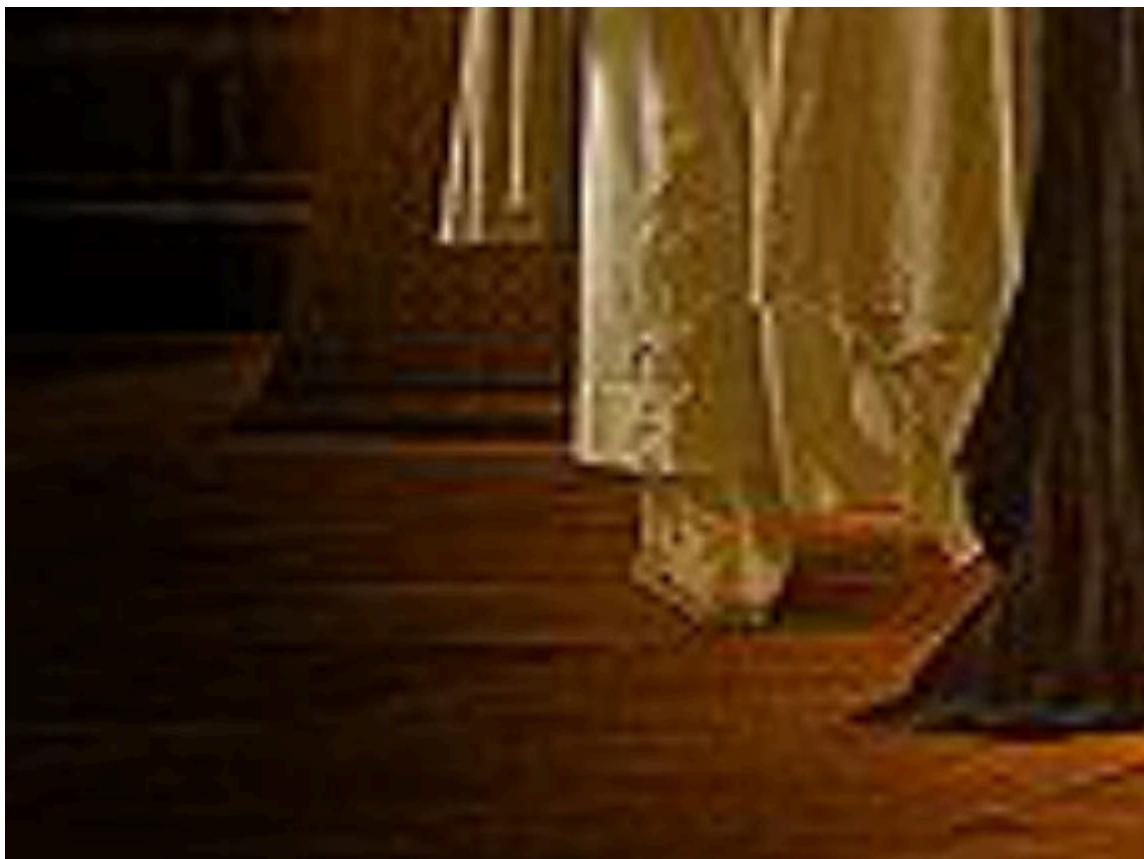
آیات و معجزه‌ها (برای اسرائیل و مصر)

دست نیرومند خدا، انگشت خدا

داوری‌های بزرگ (غیرمستقیم و مستقیم)

خدایان مصر، و پیش از همه فرعون، ضربه می‌خورند،

زیرا خدا بزرگ‌تر است.

1+3+3+3 بلا

فصل‌های 5-11

تفسیرهای نبوی

موسی همچون مسیح رد می‌شود، به مدیان می‌رود و ازدواج می‌کند - همان‌گونه که مسیح کلیسا را از میان غیریهودیان به همسری می‌گیرد - سپس باز می‌گردد تا خود را به قوم دیرین خود بشناساند، قومی که از راه داورها و مصیبت‌های بزرگ نجات می‌یابد.

همهٔ بلاها در مکاشفه (16:9) دوباره پدیدار می‌شوند. 3 بلای نخست را ما نیز تجربه می‌کنیم، تا زمانی که جدایی‌ای پدید نیامده است. وقتی ما در آسمان باشیم، واپسین و سخت‌ترین بلاها خواهند آمد.

3+3+3+1 بلا

فصل‌های 5-11

1. خون شدن آب نیل
2. وزغ‌ها
3. پشه‌ها
4. مگس‌ها
5. ویای دام‌ها
6. دمل‌ها
7. تگرگ
8. ملخ‌ها
9. تاریکی
10. مرگ نخست‌زادگان

فِصَح و خروج

فصل‌های 12-15

فِصَح رویداد محوری عهد عتیق است

بره شناخته‌شده‌ترین نمونه اشاره‌کننده به مسیح است: زیرا فِصَح ما، مسیح، نیز ذبح شده است! اول قرنتیان 5:7؛ اول پطرس 1:19 و جاهای دیگر

در آینده، تاریخ جهان نیز به دست بره تعیین و به مقصدش رسانده می‌شود. (مکاشفه)

اگر بره و خون بره جدایی پدید نمی‌آورد، واپسین بلا اسرائیل را نیز فرا می‌گرفت!

فِصَح خداوند

فصل 12

- آغاز ماه‌ها
- بره‌ای بی‌عیب و بی‌نقص
- 4 روز نگهداری در خانه‌ها
- خون بر دو بازو و سردر خانه
- کامل بریان‌شده، کامل خوردن، با سبزی‌های تلخ
- آماده برای حرکت
- یادگاری جاودان
- عید نان فطیر
- خروج

خروج

فصل‌های 13-15

حق نخست‌زادگی

ستون ابر و ستون آتش

نجات پرهیجان در کنار دریای سرخ

نابودی فرعون

سرود رهایی

دریای سرخ و معنای آن

رستگاری و رهایی

زیرا ای برادران، نمی‌خواهم شما بی‌خبر باشید از اینکه پدران ما همه زیر ابر بودند و همه از دریا عبور کردند،

و همه به موسی تعمید یافتند، در ابر و در دریا، اول قرن‌تینان 10:2

نجات بزرگ خدا، که در نامه به رومیان توصیف شده، کلید فهم فیصح و دریای سرخ در معنای روحانی کتاب مقدس است. فیصح پناه گرفتن زیر خون است، دریای سرخ رهایی از قدرت گناه.

آغاز سفر در بیابان، 3 ماه نخست

فصل‌های 15:22-18

نخستین درس‌های بیابان

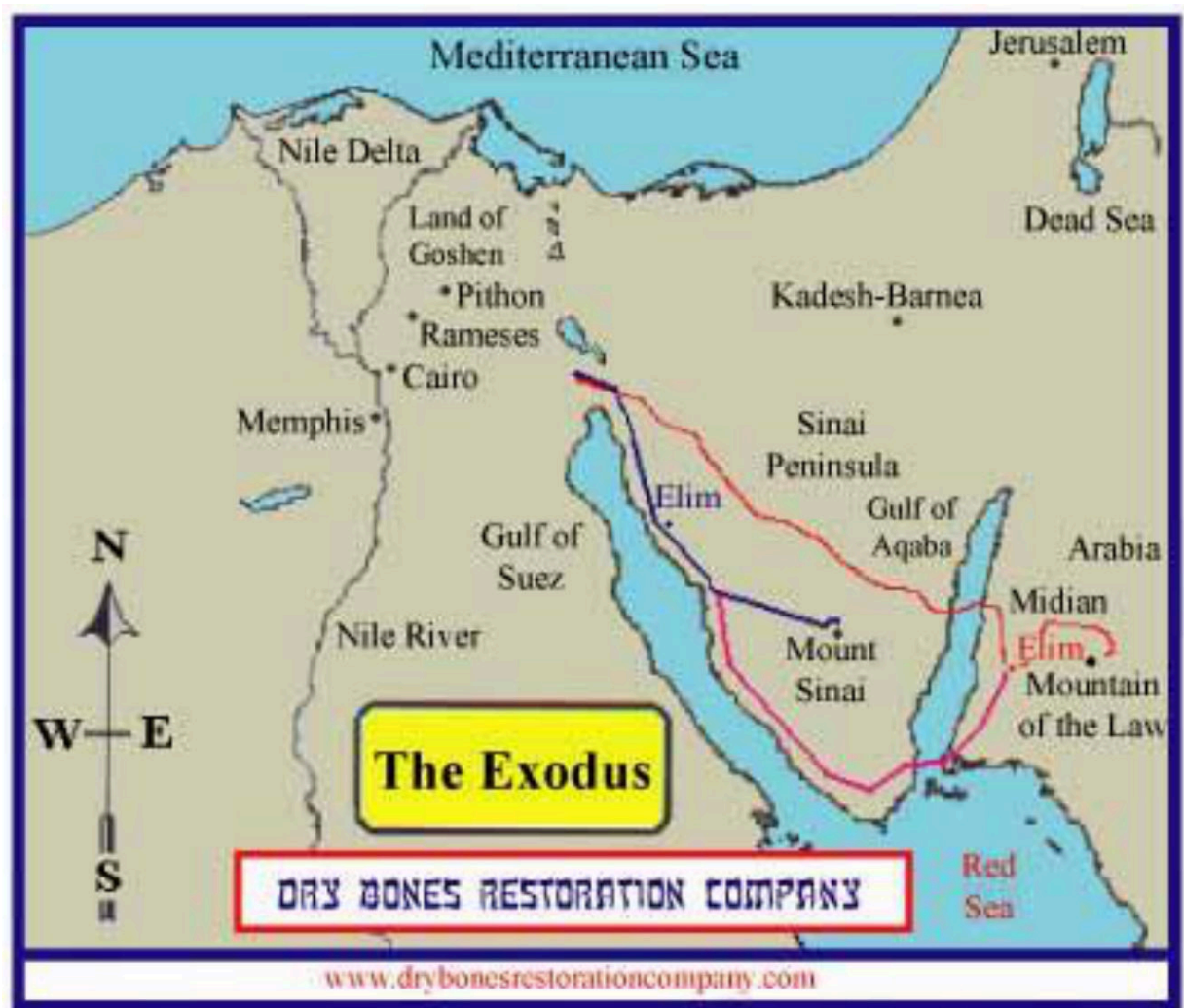
- ماره و ایلیم
- مَن: نان از آسمان
- آب از صخره
- جنگ با عمالیق
- یثرون و پند او
- (دوران بدون شریعت)

(نقشه: مسیر سنتی خروج از دلتای نیل از راه شبه‌جزیره سینا تا کوه سینا و از آنجا به کنعان؛ با نوشته‌های انگلیسی.)

(نقشه: دو مسیر ممکن دیگر برای خروج از رَعمسیس، از راه شبه‌جزیره سینا یا به سوی مدیان؛ با نوشته‌های انگلیسی.)

عهد و شریعت

فصل‌های 19-24؛ 32-34

موسی بالا رفت (سینا) تا با خدا دیدار کند.

«شما دیدید که با مصریان چه کردم. شما تجربه کردید که شما را گویی بر بال‌های عقاب برداشتم و تا اینجا نزد خود آوردم.

پس اگر اکنون به من گوش دهید و عهد مرا نگاه دارید، آنگاه از میان همه قوم‌ها ملک خاص من خواهید بود. زیرا تمام زمین از آن من است. شما برای من پادشاهی‌ای از کاهنان و قومی مقدس خواهید بود!»

تمام قوم هم‌رای بودند: «هر آنچه یهوه گفته است، انجام خواهیم داد!» خروج 19:4-8

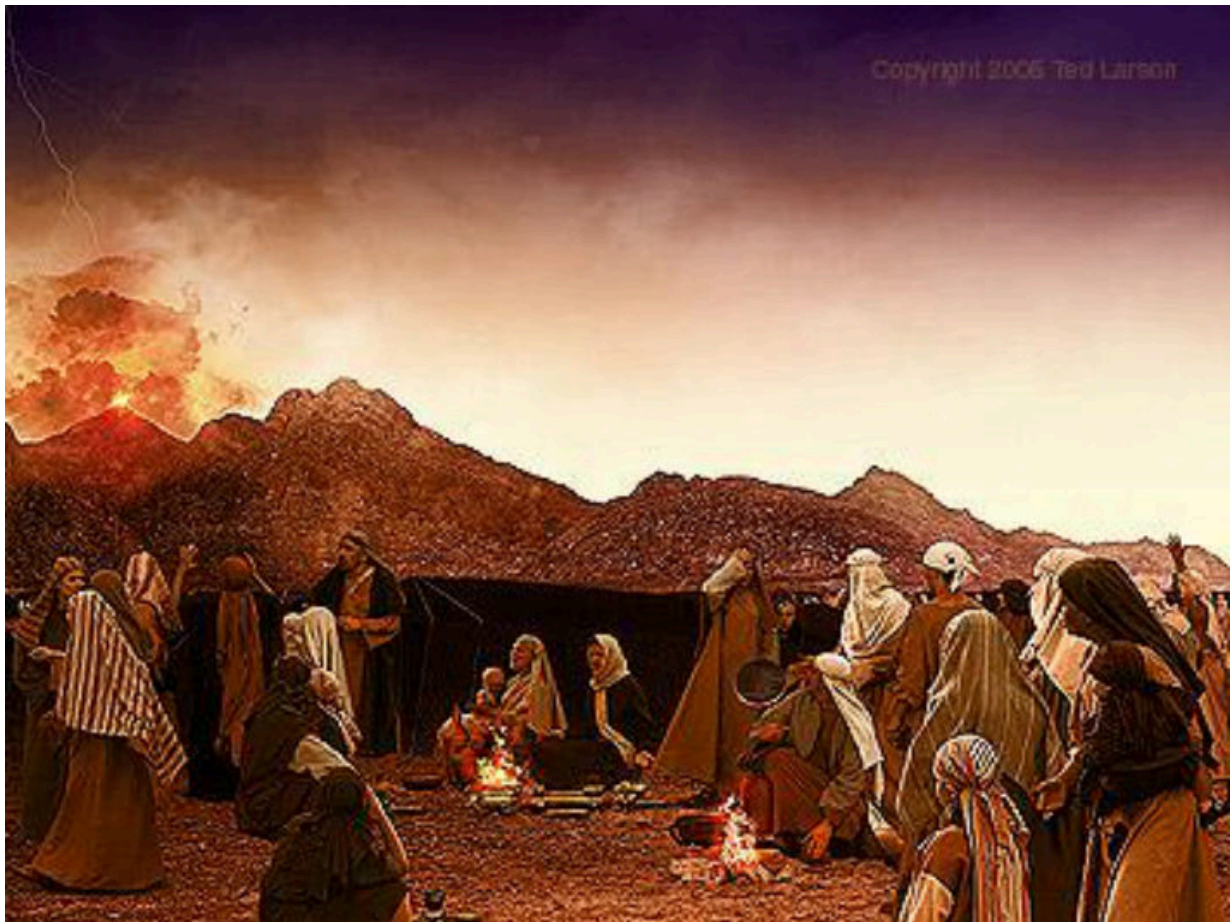
کوه سینا و عهد قدیم

زیرا که هاجر کوه سیناست در عرب، و مطابق است با اورشلیمی که اکنون موجود است، زیرا که با
فرزندانش در بندگی می‌باشد؛ غلاطیان 4:25

زیرا تقرب نجسته‌اید به [کوهی] که می‌توان لمس کرد و به آتش افروخته و تاریکی و ظلمت و باد شدید،
عبرانیان 12:18

کوه صهیون و عهد جدید

بلکه تقرب جسته‌اید به کوه صهیون و شهر خدای زنده، یعنی اورشلیم آسمانی، و به هزاران هزار فرشته،
عبرانیان 12:22

فرمان‌ها - ده فرمان: ده کلمه

ده فرمان قلب همه فرمان‌ها برای اسرائیل است.

«و عهد خود را که شما را به نگاه داشتن آن مأمور فرمود، برای شما بیان کرد، یعنی ده کلمه را، و آن‌ها را بر
دو لوح سنگ نوشت.» تثنیه 4:13

در شریعت موسی دقیقاً 613 فرمان اخلاقی، حقوقی، مدنی، آیینی و غیره وجود دارد

مکاشفۀ خدا

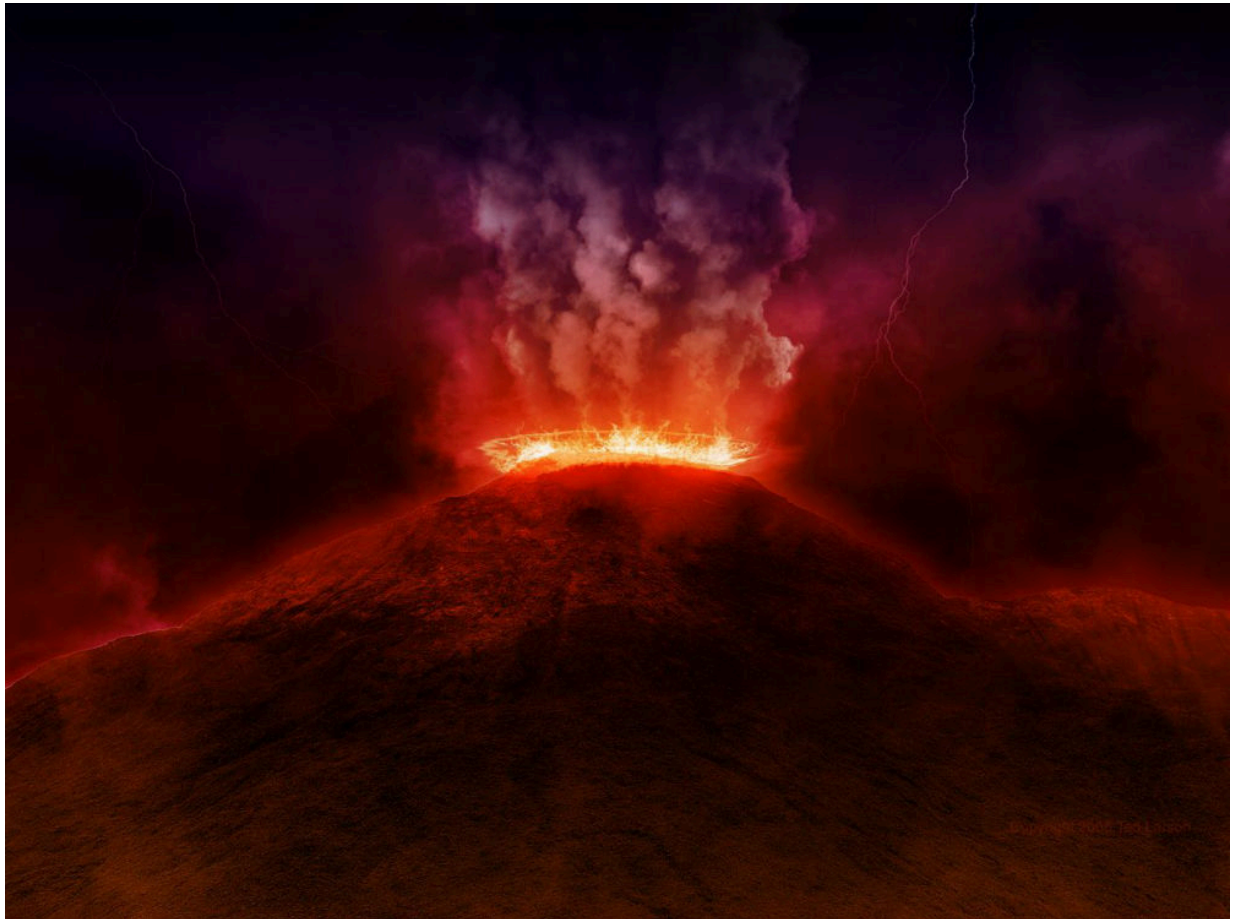
خدا خود را با نام «یهوه» (JHWH) بر موسی آشکار می‌کند

خدا خود را به واسطهٔ «فرشتهٔ خداوند» آشکار می‌کند

خدا خود را در پدیده‌های طبیعی ویژه آشکار می‌کند:

- بوتهٔ سوزان
- ستون ابر
- ستون آتش
- در کوه سوزان، در طوفان، با صدای کرنا

موسی جلال خدا را از پشت می‌بیند

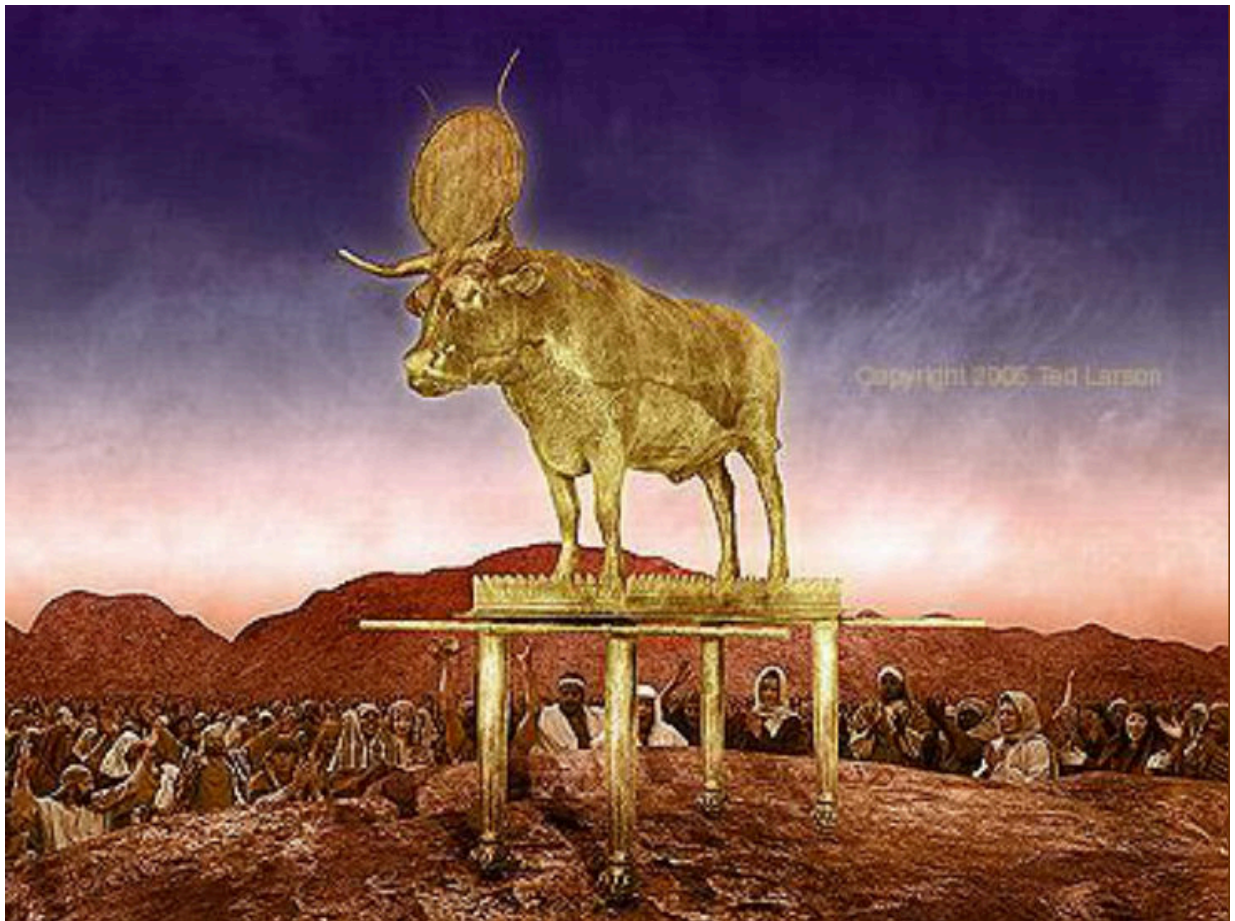

بستن عهد، شکستن عهد، تجدید عهد

موسی، میانجی و شفیع بر فراز کوه

در اردوگاه: بت پرستی گرد گوساله طلایی

مزامیر 106:23 آنگاه گفت که ایشان را هلاک کند، اگر برگزیده او موسی در شکاف به حضور وی نمی ایستاد تا خشم او را از هلاک کردن ایشان برگرداند.

«آنان باید برای من مقدسی بسازند، زیرا می‌خواهم در میان ایشان ساکن شوم. من الگوی این مسکن را با همهٔ لوازمش به تو نشان داده‌ام. بر طبق آن باید آن را بسازید.» خروج 25:8-9

و مَقْدَسی برای من بسازند تا در میان ایشان ساکن شوم.

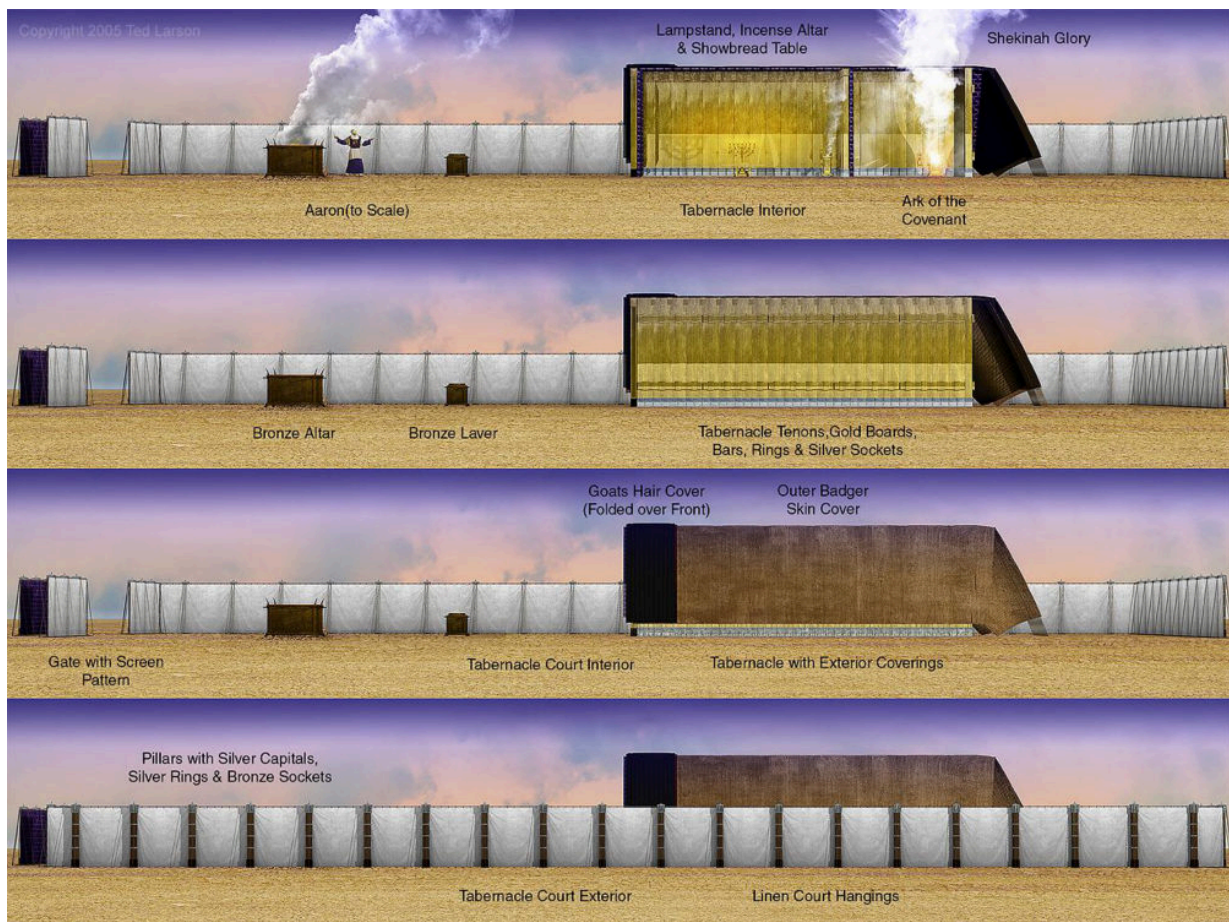
خروج 25:8

بخش‌های اصلی:

- حصار صحن
- ورودی
- صحن
- مذبح قربانی سوختنی
- حوض شست‌وشو
- خیمهٔ اجتماع

نمایی از بالا: خیمهٔ اجتماع

(تصویر: خیمهٔ عبادت در چهار نما، از اسباب درونی تا پوشش‌های بیرونی و حصار صحن؛ با نوشته‌های انگلیسی.)

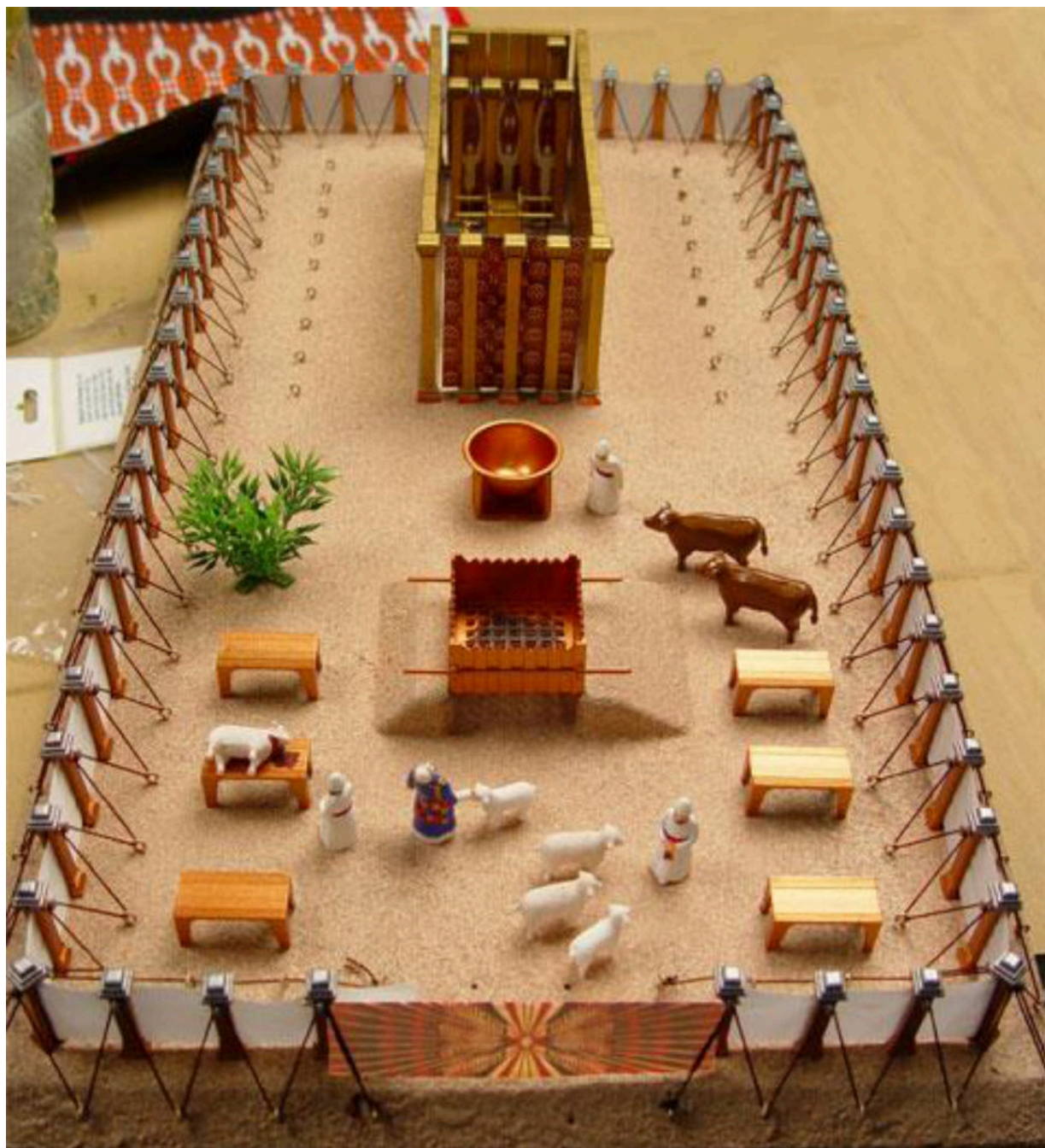

نمادشناسی خیمهٔ عبادت

خیمهٔ عبادت به **مسیح** اشاره دارد.

«و کلمه جسم گردید و میان ما "خیمه زد!"» یوحنا 1:14

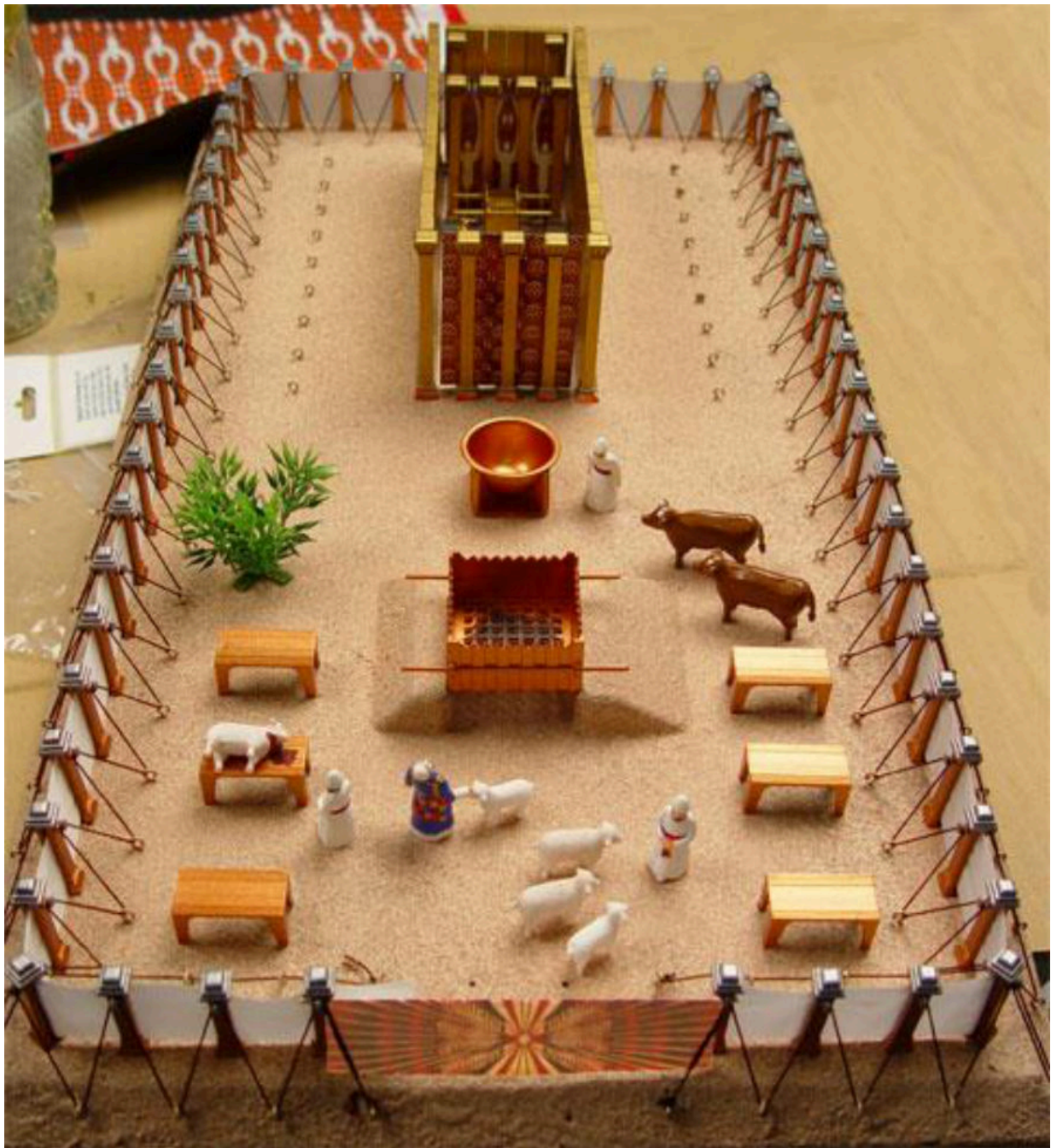
خیمهٔ عبادت از کلیسا سخن می‌گوید. خیمهٔ عبادت مسکن خدا در عهد عتیق بود، کلیسا مسکن خدا در روح در عهد جدید است (افسسیان 2:22). جماعت در آفرینش تازه «خیمهٔ خدا» نامیده می‌شود. (مکاشفه 21:3).

نمادشناسی خیمهٔ عبادت

خیمهٔ عبادت از آسمان سخن می‌گوید.

نه از آسمان ابرها (که آسمان اول است) یا از آسمان ستارگان (که آسمان دوم است)، بلکه از آسمان سوم (دوم قرن 12:2) – مسکن خدا. عبرانیان 9:23-24

تابوت عهد

تخت خدا در میان قوم

... و تابوت عهد که همه اطرافش به طلا آراسته بود، و در آن بود ظرف طلا که پر از من بود، و عصای هارون که شکوفه آورده بود، و دو لوح عهد؛ عبرانیان 9:4

میز نان تقدّمه

و آرد نرم بگیر و از آن دوازده گرده بپز: هر گرده از دو دهم باشد.
و آن‌ها را در دو صف {یا: ردیف}، شش در هر صف، بر میز پاک در حضور خداوند بگذار.
و بر هر صف کُندر خالص بگذار، تا برای نان یادگاری باشد، هدیه‌ای آتشین برای خداوند.

میز نان تقدّمه

سَبَت به سَبَت باید آن را پیوسته در حضور خداوند آراسته کند: عهدی جاودانی از سوی بنی‌اسرائیل. و آن از آن هارون و پسرانش باشد و آن را در مکانی مقدس بخورند؛ زیرا آن از هدایای آتشین خداوند، چون چیزی بسیار مقدس، از آن اوست: فریضه‌ای جاودانی. لاویان 9-24:5 (به نقل از ترجمه آلمانی Elberfelder)

مسیح، تاج‌برسر بر تخت خدا، خوراک ماست.
 نان‌ها تصویری از کلیسایند که از یهودیان و غیریهودیان تشکیل شده است.

چراغدان طلایی هفت شاخه

منبع نور در قدس: مسیح.
 با کار چکش‌کاری، از یک تکه طلا.
 نور جهان (یوحنا 8:12)
 روح‌القدس (افسیان 1:17-18)
 ایمانداران (افسیان 5:8-10)

مذبح طلایی بخور

جایگاه پرستش - عطر خوش مسیح

دو بار در روز بخوری مقدس

مسیح، کاهن اعظم ما، پرستش ما را رهبری می‌کند.

ایمانداران به عنوان پرستندگان

عبرانیان 13:15

مکاشفه 5:8

مذبح قربانی سوختنی

صلیب جلجتا!

نمی‌توانید هم از پیاله خداوند و هم از پیاله دیوها بنوشید؛ نمی‌توانید هم از **مائدة خداوند** و هم از مائدة دیوها بهره‌مند شوید. اول قرنتیان 10:21

ما **مذبحی** داریم که خدمت‌گزاران خیمه حق ندارند از آن بخورند. عبرانیان 13:10

حوض برنجین

پس ای برادران، چون به واسطهٔ خون عیسی دلیری داریم برای ورود به قدس، از راه تازه و زنده‌ای که او از میان پرده، یعنی جسم خود، برای ما گشوده است، و کاهنی بزرگ بر خانهٔ خدا داریم، پس با دلی صادق و با اطمینان کامل ایمان نزدیک بیاییم، در حالی که دل‌هایمان پاشیده شده و بدین‌سان از وجدان شریر پاک شده است، و بدن با آب پاک شسته شده است. عبرانیان 10:19-22

کاهنان: هارون و پسرانش

فصل‌های 28 و 29

لباس‌هایشان

تقدیسشان

قربانی سوختنی روزانه

برپا کردن قدس

ظهور جلال خدا

نخستین منزلگاه، 1 سال پس از خروج، فرا رسیده است.

کلیسای عهد جدید

ابدیت

